

# Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

## ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.  
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.  
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

## Abonamentele și inserțiunile să se adreseze

Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.

## Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», str. Măcelarilor Nr. 45.  
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

## INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.  
rândul cu litere garmond.

## Să inițiem acțiuni sociale, cari asigură normalitatea în dezvoltarea religioasă-morală a poporului.

Conștiu de relele morale ce pricinuesc războiul mondial, am făcut în sesiunea din anul trecut a sinodului nostru arhidiecezan (sub nr. prot. 26) propunerea, admisă ca concluz de sinod, ca comunele din arhidieceză să fie vizitate toate prin bărbați probați, cari venind cu poporul în contact intim, să-l întărească în credința și morala străbună și prin apostoliile lor practice să-l îndrepteze, îndrumându-l pe căile bune, stărpind abuzurile, ce ca urmări ale războiului s'ar fi încuibat în șirurile lui. La facerea propunerii eram de credința, că nu peste mult se va putea pune sfârșit războiului și își vor putea în curând lua începutul apostoliile contemplate. Războiul continuă însă cu mare furie, și relele de cari am avut teamă nu stau pe loc, continuă a bântui, ba iau proporții din ce în ce mai mari. Intre împrejurările acestea e mare trebuință de stavilare, care să pună zăgaz relelor, până nu e prea târziu, adică înainte de ce se pun în aplicare apostoliile decretate prin sinodul ardiecezan. Scopului acestuia vrea a servi cercularul următor, de mine emis către oficiile și comitetele parohiale din protopresbiteratul Lupșa:

«Infricoșatul război, ce de 3 ani trecuți cu mare furie decurge încă, în afară de pierderile în oameni și averi, aduce și mari stricăciuni morale. Frica de necunoscut e cea dintâi, din care provine apatia și un fel de pierdere a nădejdi pentru îndreptarea lucrurilor, de unde urmează descurajarea de muncă, traiul ușuratic de azi pe mâine și câte gânduri sinistre toate. Și fiindcă sufletul omenesc nu prea poate suporta desechilibrul fricii de necunoscut, îi urmează dorul de a eși din trema aceasta. Femeile își amurtesc năcazurile în însoțiri rele și uită ușor de bărbații ce sângerează în crâncenele lupte; mamele nu-și bat capul cu copiii, cari cresc în deprinderi rele; tații din război, — la rândul lor, — nutresc în sufletul lor, și așa năcăjit, răsbunări. Un fel de haos sufletească amenință viața familială din satele noastre, care deslănțuindu-se cu putere, amenință datinele și toată ordinea cea bună dinainte de război, care trage după sine incalculabile dezastre, ce trebuiesc prevenite până ce nu erumpe vijelia morală cu consecințele sale de tot felul. Cine are a pași ca doctor? Parohii, părinții sufletești, căci lor e dată în grije *mângâierea* fiilor sufletești; apoi comitetele parohiale, căci după statutul organic, ele sunt păzitoarele religiosității și moralității din parohie. Aceste organe le îndemn și îndrum a pași la mijloc și a restitui pacea sufletească, ce amenință a fi tulburată în toate părțile. Cum însă? Cu ce mijloace? Aci vine în ajutor sfatul apost. neamurilor: «*Cu vreme și fără vreme*». Atât parohii, cât și membrii comite-

tului parohial, vor începe a veni în atingere *nemijlocită* cu cei atinși de ciuma sufletească, vor căuta a afla germenele ce cauzează boala, îl vor combate și nimici cu toată energia, însă cu *tactul recerut*, fără a brutaliza, mai mult aparte, decât în public, căci aparte e aplecat bolnavul a-și descoperi confident durerile, pe când publice se încăpăținează, căci se sfiește și nu recunoaște nimic, nici nu se îndreaptă. Aduși la cunoștința de sine, bolnavii vor căuta a fi împăcați unii cu alții (d. p. soția cu soțul, căci aci e buba cea mai rea) și vor fi determinați (d. p. tineretul apucat pe căi rele) la viața cea conformă ordinelor divine și opiniei publice sănătoase, năzuind a infiltura pretutindenea credincioșilor simțul cinstei și evitarea rușinii.

E grea și obositoare munca pastorală, la care îndemn eu acum, și rezultatul vine pe încetul; însă dacă e destul de intensivă, aduce cu mult mai multe și bune roade, decât predicele și dojenele de pe amvon. Ea va asigura normalitatea vieții religioase și sociale de după război. Să pășim deci conducătorii la și între popor! Să-l povățuim și sfătuim! Să căutăm a-l apropia de lumină și adevăr!

Acest cercular se comunică și explică comitetelor și se pune la cale executarea cu toată râvnă ce o merită cauza cea sfântă ce o tractează».

Nu stă în deprinderile mele a-mi acăta de limba clopotului acțiunile. Dacă totuși aduc în publicitate acțiunea, aceasta se întâmplă pentru motivul de a familiariza cu ea cercurile mai largi bisericesti și a pune la cale, dacă se poate, o mișcare mai intensivă și generală, spre a preîntâmpina răul, ca nu cumva să iee după război proporțiile unei cangrene, care să crească ca plagă pe corpul bisericii noastre, a cărei soarte trebuie să fie foarte aproape inimilor noastre de fii buni ai dănei.

Nu mai e taină pentru nime, din contră, cu mare aplomb se accentuează din toate părțile, că se salbătăcește moralul public al poporului. A domnit, da, frică de Dumnezeu, — mare frică, să-i zic așa, — la începutul războiului. Ostașii din tranșee și azi au aceeași credință învăpăiată, având singur pe Dumnezeu de scutitor în ploaia gloanțelor și granatelor ce cad asupra lor. Nu se are însă așa treaba diu-coace de tranșee. Încetul pe încetul războiul s'a prefăcut în obicei, și cei de acasă, — ca oi rămase de capul lor, — au început a se reslăți. Soldatul ce vine acasă parcă nu de aceea soție este întâmpinat, care cu atât amar s'a despărțit de dânsul la plecare. Soția primind pe bărbat par'că stă față în față cu un strein ce o conturbă cu prezența sa inoportună în unele afaceri confidente. Tineretului de acasă îi convine de minune situația. Nu caută el la viitor, are înainte prezentul cu libertățile sale. Scos de sub paza celor depărtați, apucă pe clinul decadenței. Și încă ce decadență! Și sufletul și trupul e morbos. Tranșeele tot mai tare se depărtează, legătura dintre ele și cei de acasă e

tot mai slabă... Ne pomenim cu un mare părete despărțitor între casă și tranșee. E imposibil a rămânea pasivi. Cel mai strigător la cer păcat e a sta cu mâinile în sin, când s'a aprins casa și amenință focul toată averea. Doar certele familiare tot mai dese dela ordinea zilei și procesele matrimoniale din fașe, cari zi de zi vor înmulți numărul «fiilor nimăru», trebuie să ajungă la urechile noastre, de am avea cât de mari aversiuni față de chestiile sociale și de am fi cât de împetriți la inimă, când e vorba de suferința aproapelui nostru.

Aceste fapte reale, nu apariții, sunt motorul pășirii mele. În comune tot mai avem oameni cu căpătău, ba și cu autoritatea morală necesară, ca să poată impune. Trebuie puși la cale, în serviciul apostoliei. Zi de zi convin ei cu morboșii. Oare nu ar putea fi mentorii lor?! Îndemnurile bune, exhortațiile pătrunzătoare la inimi, repetate mereu, de ar fi pacienții cât de cerbicoși, nu pot rămânea fără efectul dorit. În cele din urmă se vor reculege și vor zice: «Văd că toți oamenii de bine m'au luat la ochi, mă voiu reculege, voiu intra și eu în societatea celor buni!» E mare putere opinia publică sănătoasă. Nimănu nu-i convine a fi luat mereu la țintă. Sfiala, dacă nu alta, îl va determina la îndreptare. Pe terenul acesta ași dori să văd pusă lupta, împlinind și aci cuvintele apostolului ce zice: «Fraților, de veți cădea unul din voi în vreo greșală, voi cei duhovnicești îndreptați pe unul ca acela cu duhul blândetelor, păzindu-te pe tine, să nu cazi și tu în ispită; purtați sarcina unul altuia și așa veți plini legea lui Cristos». (Galateni 6, 1—2). Activitatea împăciuitoare a tuturor factorilor din comune va fi pregătire bună la trecerea fără sguduirii prea mari morale dela starea de război la starea de pace. Ranele deschise se vor astupa și vindeca prin pășirea mijlocitoare, mitigantă, ce o pune la cale societatea în serviciul liniștei publice. E ușurată mult și problema pastorală a preoților noștri, cari ca persoane singurate nu pot suporta întreg greul apostolatului.

Problema s'ar rezolva și în cadrul unor *conferințe de morală, de igienă publică ș. a.*, dar la acestea se recere și cooperarea factorilor administrativi. Cine astfel de mișcări pune la cale, numai binelui public servește, și eu foarte l'ași felicita.

Un cuvânt de încheiere! Este vie la noi mișcarea în favorul orfelinatului ce-l înființează biserica. Bine face publicul că și dă obolul pentru orfanii războiului. Sunt pui golași și fără cuib orfanii. Trebuie să-i ocrotim. Oare nu tot orfani sunt și copiii, ai căror părinți i-a depărțat de cătră olaltă războiul, așa, că nici de copii și nici de căsnicie nu le mai pasă? Acțiunea noastră, dacă e acțiune, trebuie să se estindă asupra tuturor sufletelor năcăjite!

Vasilie Gan,  
protopop.

**Din parlament.** Marți, în 16 Octomvrie nou și-a început camera ungară de nou activitatea. Ședința de deschidere, ținută după amiază la orele 3, a fost de scurtă durată. Președintele, domnul *Carol Szász*, a parentat cu cuvinte alese pe decedatul deputat *Iuliu Iusth*, fost preșident al dietei pe vremea coaliției, apoi pe răposatul deputat *Victor Issekutz* și a făcut comunicările obicinuite despre cele întâmplate în cursul vacanței. Domnul ministru preșident, *Alexandru Wekerle*, a prezentat apoi dietei următoarele proiecte de legi: Despre indemnizare, despre prelungirea învoei financiare cu Croația și despre ajutorul de război pe seama funcționarilor publici. Conform propunerii guvernului, dieta a prelat proiectele comisiunilor, cu îndrumarea, ca până Vineri să-și înainteze rapoartele. Discuția asupra legii de indemnizare se va începe în dietă astăzi, Sâmbătă. Domnul prim-ministru a comunicat dietei, că bugetul nu-l poate prezenta decât atunci, când vor fi gata și proiectele de legi despre acoperirea tuturor trebuințelor, ceea ce se va întâmpla în luna Noiembrie, când guvernul va orienta dieta și asupra situației financiare a țării. A prezentat și ministrul de comerț, contele *Serényi Béla* un proiect de lege despre clădirea unei linii ferate vicinale și cu aceasta ședința a fost terminată. Până Joi legea despre indemnizare va fi votată, iar Vineri și Sâmbătă, săptămâna viitoare, vor fi discutate și votate celelalte două legi urgente. Joi în 18 Octomvrie a ținut ședință scurtă și casa magnatilor.

## Reorganizarea

### învățământului teologic și a educației seminariale.

De Dr. Lazar Iacob, profesor seminarial în Arad.  
(Urmare).

### Primirea în teologie și durata studiului.

În legătură cu planul de învățământ trebuie să vorbim și despre durata instrucției teologice și despre cultura pregătitoare a elevilor, căci cu elevi fără cvalificație corespunzătoare, chiar dacă am avea planul cel mai ideal, nu se poate face studiu intensiv.

Ce privește durata instrucției, astăzi la toate teologiile bine organizate este un curs de patru ani. La rom. catolici se discută chiar ridicarea cursului la cinci ani, ca să satisfacă în măsură deplină cerințelor unui studiu sistematic. Iar ce privește cvalificația, se primesc numai elevi cu maturitate — așadar cu pregătiri cari îndreptătesc la studiul universitar — și cari au conduita morală ireproșabilă.

În planul nostru de învățământ sunt mai multe studii decât la teologiile rom. catolice, se iau și studii pedagogice, cu toate acestea cursul nostru este numai de trei ani. În situația aceasta aglomerarea de studii și ore multe la cursuri este inevitabilă și, bineînțeles, nu se poate face studiu temeinic. Deaceia ar fi absolut necesar, ca să fie sistematizat și la noi cursul de patru ani, care ne-ar aduce în situația de a face o împărțire mai bună și mai rațională a studiilor.

Lucrul acesta, cât privește puterile didactice, nu ar întâmpina greutăți de ordin material, căci se poate face și cu patru profesori pentru disciplinele strict teologice, deși ar fi mai bine, dacă am avea cinci profesori. Sistemizarea cursului de patru ani ar fi și chestie de decor, ca și teologia noastră să se ridice la o treaptă cu institutele celorlalte confesiuni din patrie.

Cvalificațiunea pregătitoare a elevilor încă trebuie să se stabilească în conformitate cu cerințele unui studiu sistematic, indiferent că este curs de trei sau patru ani. Studiul sistematic al teologiei reclamă

cunoștințe pregătitoare, cari îndreptătesc la studiul universitar. Nici în privința aceasta nu este permis, să rămânem în urma altor confesiuni, ci trebuie să se stabilească și la noi maturitatea gimnazială ori reală, ca cerință indispensabilă pentru teologie. Dar fiindcă la noi sunt împrejurări deosebite, sunt multe parohii, cari nu pot asigura preotului o subsistență corespunzătoare calificăției lui superioare, pentru aceea trebuie să se țină seamă și de împrejurarea aceasta, și în vederea trebuințelor noastre, să fie admisi la studiu și elevii cu pregătiri mai slabe.

Credem dar, că la primirea în teologie să se facă deosebire de *studenți ordinari și extraordinari*. Elevii ordinari să fie considerați aceia, cari au maturitatea gimnazială sau reală, cei cu opt clase, absolvenții cursurilor pedagogice cu diplomă de învățător. Elevii cu alte pregătiri se vor considera de extraordinari, vor asculta cursurile cu elevii ordinari, dar examenele le vor face deosebit și bineînțeles se va ține seamă de pregătirile lor.

Elevii cu maturitate se vor califica pentru parohii de clasa I cei cu opt clase și absolvenții cursurilor pedagogice pentru clasa II. Elevii extraordinari se califică pentru parohiile mai slabe, la cari nu s'ar afla concurenți dintre elevii ordinari.

Pe lângă studiile pregătitoare trebuie să avem în vedere și conduita morală a elevilor și alte împrejurări. Deaceia la condițiile de primire se va mai lua: Elevii să prezinte atestat de la medic, că sunt sănătoși, certificat de auz muzical, atestat de conduită de la paroh și de la catihet. La primirea în teologie să fie ascultat și votul colegiului profesoral, pentru că este în adevăr situație paradoxă, ca tocmai profesorii, cari au sarcina educației, să nu aibă cuvânt la primirea elevilor. Să se primească numai numărul strict necesar de elevi, pentru câți este aranjat seminarul. Dacă s'ar primi mai mulți elevi, întâi să se facă loc în internat elevilor cu pregătiri superioare, ceilalți să fie externiști, dar cu îndatorirea de a lua parte la toate exercițiile spirituale ale elevilor interniști.

Dar să vedem, că reforma aceasta nu impune sarcini materiale prea mari? Aici este locul să observăm, că de acum înainte biserica — chiar și la cursul de trei ani — va trebui să aducă jertfele cele mai serioase pentru pregătirea clerului mai ales în împrejurările, cari vor urma după război, când atâtea cariere vor fi deschise tinerilor cu pregătiri. Așadar dacă vrem să avem elevi cu pregătiri complete și să creștem un cler cult, trebuie să ne îngrijim de ajutoare și stipendii în teologie. Aceasta este presupunerea esențială și la sistematizarea cursului de patru ani.

Dacă nu vom fi în situația de a asigura elevilor o întreținere cu mult mai ușoară decât la alte cariere, atunci cursul de patru ani nu se poate sistematiza, pentru că am rămâne fără elevi. Trebuie apoi să se facă toate înlesnirile posibile și la studiu. Elevii buni, ca la toate școalele, să fie scutiți de didactică, ceea ce ar fi un îndemn la mai mare diligență.

În legătură cu ridicarea nivelului institutului, trebuie să se facă îngrijire de o subsistență cinstită pentru preoți, prin o

regulare mai bună a parohiilor, ca preotul să poată trăi conform poziției lui sociale și să se poată dedica numai chemării sale.

### 3. Caracterul preoțesc.

Prin împărțirea culturii științifice, cu ajutorul studiului sistematic al teologiei, educația teologică încă nu și-a realizat problema în măsură deplină, pentru că nu știința singură dă valoare preotului, ci trebuie să se țină seamă și de măsura în care s'a format sentimentul religios-moral. Lucrul acesta l-am stabilit ca principiu conducător, când am vorbit despre problemele educației. Așadar formarea caracterului preoțesc este o problemă tot așa de însemnată ca educația științifică.

Aici trebuie să presupunem o educație creștinească pregătitoare, care să dea conturile generale, dar adevărata educație începe în seminar. Aici se dezvoltă calitățile sufletești și se formează caracterul preoțesc, duhul preoțesc, cum i-ar zice la noi.

Să vedem acum în ce constă caracterul preoțesc? Chemarea preotului este de a mijloci oamenilor grația lui Dumnezeu. Spre scopul acesta se cere ca însuș preotul să fie recules sufletește și liber de păcate grele, căci numai astfel se poate apropia de jertfa mareață a sf. Euharistii. Preotul ca «omul lui Dumnezeu», cum îl numește apostolul Pavel, trebuie să încunjure păcatul și să lupte contra tuturor patimilor, e dator să practice virtuțile creștinești în acea măsură, ca viața lui să servească credincioșilor ca model. Preotul trebuie să aibă zel deosebit, care să-l îndemne la activitate neobosită pentru binele sufleteș al credincioșilor. Zelul preoțesc este un dar de la Dumnezeu, care se dă ca răsplată pentru o viață cucernică, dar aici contribuie și omul prin știință și elocvență.

O parte integrantă a caracterului este și cultura preoțească. Pentru o activitate rodnică se cere, ca preotul să fie prețuit de oameni. Dar stima se poate asigura prin viață de model și prin virtuțile sociale, cari să-l facă pe preot plăcut în societate. Preotul lipsit de maniere nu apropie, ci respinge pe oameni, — lipsa culturii sociale împiedică realizarea năzuințelor celor mai bune.

Corespunzător elementelor acestora, și mijloacele pentru formarea caracterului preoțesc sunt felurite. În biserica romano-catolică este un sistem bine stabilit în privința aceasta, elevii sunt ținuti în cea mai strictă izolare de lume. Dar să nu pierdem din vedere, că acolo elevii sunt pregătiți pentru viață celibatară, pe când noi nu avem să pregătim celibatari, ci oameni cari vor trăi viață conjugală, deaceia la alegerea mijloacelor pentru formarea caracterului preoțesc trebuie să luăm în considerare lucrul acesta. Noi să nu izolăm pe elev de lume, ci să-l deprindem, cum are să trăiască în lume.

După acestea vom înșira mijloacele pentru formarea caracterului preoțesc.

### Rugăciunea.

Fiecare creștin are datorința, să îndrepteze ochii minții și inimii sale, de mai multeori pe zi, către Dumnezeu, căci El

este izvorul vieții și a toată darea cea bună. Rugăciunea trebuie să fie hrana sufletească pentru fiecare creștin și în special pentru servitorul altarului, căci preotul are chemarea de a lucra pentru mântuirea sufletelor. Aici însă are lipsă de ajutorul lui Dumnezeu și ajutorul acesta preotul trebuie să-l ceară prin rugăciunile sale.

Deaceia o problemă a educației este, ca să deștepte la elevi iubirea și plăcerea către rugăciune, să-i facă să se roage cât mai des. În direcția aceasta trebuie să lucreze toți superiori și persoanele preoțești din nemijlocita apropiere a elevilor, ca aceștia să nu fie îndemnați la rugăciune numai prin exortările spiritualului, ci să fie atrași de mediul în care petrec.

Creștinul bun începe ziua și o sfârșește cu rugăciunile, și candidații la preoție vor face așa. În ordinea de zi trebuie să fie rugăciunea, de dimineață și seara, rugăciuni înainte și după masă. Rugăciunile acestea se țin de regulă, în comun, dar ar fi mai bine, ca elevilor să se lase și aici mai multă libertate. La începutul anului — câteva săptămâni, până când se introduc elevii noi — elevii să rostească rugăciunile la un loc, dar mai târziu să țină în comun numai rugăciunile dela masă și de seara. Dimineața fiecare elev ia cartea de rugăciuni și singuri face rugăciunea.

Pentru rugăciunea de dimineață și seara să se ia în ordinea de zi câte zece minute.

### Participarea la serviciile divine.

Pe lângă rugăciunea zilnică, creștinul bun e dator să ia parte și la actele cultului public dumnezeesc. În măsură și mai mare se așteaptă participarea aceasta dela ceice se pregătesc pentru preoție.

După rândueile bisericii noastre, în fiecare zi sunt mai multe servicii. Elevii seminariilor vor lua parte în fiecare zi la serviciul utreniei și al vecerniei, (de prezent serviciul de seara se ține numai în dumineci și sărbători), iar în dumineci și sărbători și alte zile și la serviciul sf. Liturghii; în postul mare la serviciul ceasurilor, pavecernită, iar miercurea și vineria și la liturghia înainte sfințită.

Participarea la serviciile divine urmărește și scopul de a introduce pe candidații la preoție în ritul serviciilor, de aceea trebuie să se facă îngrijire de participarea lor activă la aceste servicii, prin împărțirea cântărilor și cetirilor tipiconale între elevii cursurile teologice.

În legătură cu serviciile divine e de amintit, că din punctul de vedere al educației religioase-morale este necesar, ca la seminar să avem *capelă*, în care să se țină utrenia, vecernia și alte servicii în legătură cu viața seminariilor: mărturisirea și cuminecarea elevilor.

Se va zice însă, că serviciile acestea se pot face și în biserica parohială. Dar să nu pierdem din vedere, că participarea elevilor la serviciile divine are și un caracter instructiv: elevii să se deprindă în cântare și tipic, iar lucrul acesta se poate face neconturbat numai în seminar și nu în biserică. Credincioșii nu vin la biserică, ca să asiste la încercările elevilor, ci să aibă mulțumire sufletească, deaceia și aici trebuie să se introducă altă rândueală.

În lunile de primăvară, vară și toamnă elevii să meargă dimineața la biserica parohială, dar iarna utrenia să se facă în capela seminariilor, iar la biserică vor merge numai cântăreții. În capela seminariilor se va face în fiecare zi, între 2—3 ore după amiază vecernia. În dumineci și sărbători elevii vor merge — la toate serviciile — la biserica parohială, dar vor cânta numai cântăreții cei mai buni.

La un institut teologic, capela ar trebui să fie locul cel mai împodobit. Capela să fie cât mai atrăgătoare pentru candidații la preoție, ca dâșii din îngrijirea capelei să învețe, cum trebuie să iubească podoaba casei lui Dumnezeu.

### Lectura religioasă (sufletească).

Într'un seminar bine organizat, trebuie să se fixeze, — în ordinea de zi, — un timp corespunzător și pentru lectura sufletească, care să fie spre edificarea elevilor. La lectura religioasă trebuie să amintim în locul întâi sf. Scriptură. În cartea aceasta să caute preotul mângăiere pentru sine și credincioși și să se obișnuască, să-i fie lectura cea mai plăcută.

Dar sf. Scriptură este o carte, care cuprinde înălțime și adâncime de idei, cum se exprimă Dositei, patriarhului Ierusalimului, în mărturisirea lui de credință și nu o poate înțelege tot omul. De aceea lectura sf. Scripturii se va face sub conducerea unui superior (rector, spiritual, prefect), care să dea explicațiile de lipsă și să atragă atențiunea elevilor la frumusețea sf. Scripturii și cum unele locuri se pot întrebuința pentru îndemnarea credincioșilor. Importanța cea mai mare să se dea psalmilor și evangheliilor, iar unele locuri din Test. V., cari excită simțurile, să fie omise. Pentru citirea sf. Scripturii se va fixa în fiecare zi *jumătate* de oră.

Ca lectură religioasă se recomandă elevilor și citirea altor cărți edificatoare: *Didon*, *Viața lui Isus*; *Toma de Kempen*, *Urmarea lui Isus* etc...

La lectura religioasă vom lua și *viața sfinților*. În fiecare zi la masă — dar după prânz — elevii vor citi din viețile sfinților.

### Împărțirea cu sf. Cuminecatură.

Împărțirea deasă cu sf. Cuminecatură este pulzul sănătății sufletești și barometrul cel mai sigur al vieții religioase-morale a unei comunități, iar neglijarea ei este semnul sigur al indiferențismului și al lăncezirii sentimentului religios-moral.

Idealul creștin țintește la sfințenia vieții, dar mijlocul pentru realizarea acestei ținte este sf. Cuminecatură. Educația seminariilor va avea problema să crească pe elev, să urască păcatul, să lupte contra înclinărilor rele și să iubească virtutea. Îndemnul cel mai nobil spre viața creștinească este sf. Euharistie, căci prin taina aceasta omul primește în sufletul său pe Mântuitorul cu iubirea și bunătatea lui nemărginită. Așadar elevii — în vederea curățeniei vieții — trebuie să aibă parte cât mai des de hrana aceasta, care pătrunde — ca un curent electric — întreagă ființa omului.

De prezent elevii se cuminecă numai de două ori pe an; ceea ce praxă se observă

## FOIȘOARA.

### Ivirea lui Brahma.

— Poveste indică —

Traducere de Valeriu Boeriu.

S'a întâmplat în primăvara lumii, în aurora omenirii.

Discul soarelui abea se vedea... Iar femeia îndată ce se trezi în primele raze de lumină, se coboră iute și cu băgare de seamă de pe arbore, întocmai ca o mai-muță, veselă de lucrul său.

Se spală în apa rece, ce isvora din stâncă și alergă sprintenă la lacul mare.

Setea și-o potoli la izvorul rece. Plină de mulțumire strigă: *Bucurie!*

Nici nu știa decât două cuvinte: *Bucurie* și *Jale*. Dacă bărbatul o săruta, zicea că-i bucurie; iar dacă o bătea, zicea că-i jale.

Era foarte curioasă femeia, ar fi dorit să știe tot.

Bărbatul i-a spus să nu meargă la lacul mare, căci acolo sunt șerpi primejdioși, și elefanți uriași, cari vin la apă, întocmai ca dansa la mâncare, când e flămând.

Însă în femeie se născu dorința tainică să vadă primejdioșii șerpi și elefanții uriași.

Se temea, nu-i vorbă, de moarte. Dar totuși se duse la lacul mare.

Nu era nimeni acolo. Gândi că poate șerpii vor fi înălăuntrii, în apă, și apoi privi în lac.

Dar se retrase îngrozită: din apă privi o femeie, de care s'a spăiat și zise: *Jale!* Se temea că femeia aceea va sări din apă și-i va scoate ochii.

Dar ființa din lac nu se mișcă. Atunci ea privi din nou în apă; femeia de acolo se uita tot mai curioasă.

— «Asta-i bucurie!» — și surâse. Femeia din lac surâse și dansa.

Acuma o grămădi cu întrebări: «Unde locuiește? Are soț? Ce mănâncă? Are bucurii?» Femeia din lac mereu își mișca buzele. N'o putea înțelege de loc.

Ciudat!

Se mai duse, după aceasta, mereu acolo. De câteori se ducea, femeia din lac o aștepta totdeauna.

«Ea mă iubește!» gândi în sine. Cu vântul acesta îl cunoștea. Și când înțelese, că este iubită, începu a întreba: «Oare noaptea aștepta-mă-va? O să viu la noapte».

Într-o noapte răcoroasă, luminată de razele lunii, soși la lac, privi într'insul, și strigă: *Bucurie!* Femeia o aștepta. În lumina argintie a lunii îi cercetă ochii, zimbetul și dinții albi strălucitori. Tocmai lângă dansa înfloră floarea lotus. Femeia o rupse și și-o puse în păr.

Cea din lac făcu același lucru.

Părul fiecăreia era împodobit cu aceeași floare. Tot mai ciudat!

De-asupra lacului plutea luna, în apă tot lună. Arborii de-asupra lacului creșteau în sus, în apă erau cu creștetul în jos. Ea însăși era și de-asupra lacului, și în lac.

Cu mintea muncită de-atâtea gânduri fugi spre casă.

Noaptea dormi rău. Chibzuea neîncetat fel de fel de șiretenii.

Abia se arătă soarele, se sculă și culegând flori în cale-i alergă la lac.

Adună flori de diferite culori, le aruncă pe țarm, și își păstră în păr numai una albă. În părul femeii din apă asemenea era floare albă. Își puse în păr o floare roșie, apoi alta galbenă. În părul celei din lac era iarăși roșie sau galbenă.

Atunci rase veselă și sgomotos:

«Sunt eu!»

Nu se sătura de a se privi în lac. Zimbea, râdea, își împodobeia părul cu flori și se mira de sine însăși.

Apoi fugi să-și cheme bărbatul.

El dormea în umbră pe copac, în cuib. Femeia începu a-l scutura. «Scoală iute, scoală iute. Să ne grăbim să-ți arăt un lucru, pe care nu l-ai văzut de când trăiești».

Bărbatul se trezi infuriat:

— De ce m'ai deșteptat? Visam că mănânc.

Femeia îl luă în batjocură și zise:

— Să mergem, să mergem, am să-ți arăt ceva mai frumos decât mâncarea!

Bărbatul zimbă neîncetător. Femeia stăruia, și la urmă plecă cu dansa.

— Nu alerga așa! Tocmai tu mi-ai pu-

tea arăta ceva frumos!

Se ducea de aceea, ca mai târziu să-și

numească femeia minte scurtă, și să rădă

de dansa.

Ajunseră la lac. Femeia tremura de nerăbdare.

— Privește în apă!

Bărbatul privi, și cutremurându-se scoase un strigăt de mirare, căci din apă îl fixa un bărbat. Numai decât luă o peatră și o aruncă în apă, să sdrobească bărbatul. Așteptă câteva minute și iar privi cu încordare în apă. Bărbatul din lac îl privea cu aceeași întunecată față, ca și dansul.

Femeia ședea în earbă, râdea și bătea din palme.

Bărbatul atunci zise:

— Tu ai chemat aici un bărbat, să mă omoare!

Și în mânie smulse un arboraș și se repezi la femeie, care spăriindu-se îi strigă:

— Dă-mi pace, doar acela ești tu însuși. În loc să mă omori, mai bine ascultă! Eu voi privi în apă, și eu am să fiu acolo. De mult am observat-o aceasta, zilnic. Uită! acolo sunt eu, aici tu! Ridică acumă băta și o lasă în jos! Vezi, și bărbatul din lac o lasă în jos! Uită, eu te îmbrățișez! Vezi? Pentru ce ai vrut să mă omori?

Într'aceia bărbatul sprijinindu-se în mâni, se plecă, se uită în lac și se cufundă în propria-i privire.

— Ce frumos sunt!

Când se osteni de uitat, zise: *Eată o minune!*

Ori ce putea înțelege, omul zicea că-i *nefolositor*, ce nu putea înțelege, zicea că-i *minune*.

Apoi se adânci în gânduri și toată făptura îi fu cuprinsă de o frică și cutremur.

și la școalele profane. Dar la o școală cu chemarea specială de a crește preoți, trebuie să se dea mai mare importanță exercițiilor sufletești, pentru aceea mărturisirea și cuminecarea de două ori pe an nu ajunge. În instituturile rom.-catolice nu sunt mulțumiți astăzi nici cu împărtășirea odată pe lună, ci se recomandă elevilor să se cuminece în fiecare săptămână.

Preotul se cuminecă de câteori face serviciul sf. Liturghii. Dar trecerea la praxa aceasta să nu fie bruscă, cum se întâmplă acum, deaceia să se introducă mărturisirea și cuminecarea mai deasă a elevilor. În cursul fiecărui an elevii se vor cumineca cel puțin de patru ori: la începutul anului școlar, în postul Nașterii Domnului, postul mare și înainte de încheierea anului școlar. De altcum elevilor se recomandă, să se cuminece și mai des. Împărtășirea cu sf. Euharistie să-i premeagă o pregătire temeinică, de care se va îngriji spiritulul.

Tot în interesul promovării spiritului religios, la începutul fiecărui an trebuie să se țină exerciții religioase cu elevii, ca dânsii să cunoască serviciile divine, să învețe rugăciunile și să cunoască însemnătatea preoției.

(Va urma)

## REVISTĂ POLITICĂ.

**America.** Guvernul american a pornit o campanie împotriva năzuințelor pacifiste, prigonind orice mișcare socialistă.

Prezidentul Wilson, cu putere de dictator, a suspendat apariția mai multor ziare, susținute de socialiști. Între publicațiile oprite se găsesc și gazete tipărite în limba croată și germană. Politica lui Wilson voiește să exploateze războiul într-o combatere și socialismul.

**Germania.** După ce secretarul de stat dela marină, *Capelle*, s'a retras din post, cancelarul Michaelis, — scrie *Lokalanzeiger*, — este gata să sacrifice și pe *Helferich*, ca prin aceasta să-și salveze poziția cam sdruncinată de partidele camerei imperiale.

Unele din aceste partide, și anume cele din stânga, împreună cu o parte din centru, ar dori să vadă în scaunul de cancelar german pe principele *Bülow*, — care însă nu-i de loc simpatice social-democraților.

*Deutsche Zeitung*, organul marilor industriasi ai Germaniei, cere un dictator, care să pună la locul ei pe orice persoană incomodă.

**Italia.** Cu prilejul deschiderii camerei italiene, se publică un bun articol în ziarul *Avanti*. Guvernul de

astăzi al Italiei, zice articolul, n'are să facă nici o declarație liniștitoare în chestiunea păcii, deși deputații așteaptă ca guvernul să expună în sfârșit pe față: ce fel de scopuri se urmăresc prin războiul italian. Nu numai poporul dela țară, ci și partidele politice, — continuă articolul, — s'au săturat până în gât de război și de fraze umflate; după atâtea vorbe deșarte, oamenii voiesc să audă programul; după trei ani de război doresc să afle: *până când? și care este ținta din urmă?* Grupul parlamentar, care s'a aliat pentru apărarea drepturilor legisturii, crește zilnic și are astăzi 70 de membri.

Gazete ca *Messaggero* scriu, că elementele mai cu bun simț ale camerei italiene nu vor suferi mult timp gălăgiile desfrânate ale presei războinice. Noul grup din parlament nu s'a constituit să răstoarne stăpânirea, ci numai cu scopul să libereze guvernul Italiei de sub influențe incompetente și străine.

Organul cel mai lărmuitor al partidului războinic, ziarul *Popolo d'Italia*, este învinuit că a primit sume însemnate de bani în scopuri de propagandă războinică. Dar și aiie ziare italiene sunt acuzate că s'au lăsat *mituite* de aurul străinătății... În Roma ca la București!

**Conferența statelor înțelegerii.** Preparativele, în scopul întrunirii conferenței cele mai nouă a statelor din înțelegere, sunt terminate. După știri rusești, conferența aceasta, care va stabili ținta războiului, are să se înceapă în 10 Noemvrie la Londra. Din partea Rusiei vor veni la consfătuiri: Terescenco, Ceretelli și principele Trubețcoi. Acești reprezentanți, afirmă ziarul rus *Dien*, vor lua poziție în interesul *păcii neîntârziată și generale*. Guvernele înțelegerii discută acum problema Alsației și Lorenei.

## Războiul.

17 Octomvrie n.

La frontul dela *ost* activitatea războinică a fost mai vie pe multe locuri. Trupe de recunoaștere dușmane au fost alungate. În Albania încă a crescut activitatea de război pe unele locuri. În Macedonia situația e neschimbată. La frontul *italian* s'au întâmplat ciocniri pe muntele San-Gabriele. Trupele noastre au respins atacurile italienilor.

Frontul dela *vest*. La gruparea de armate a moștenitorului de tron Rupperecht

focul de artilerie s'a potențat în Flandria în mod însemnat. S'au întâmplat ciocniri între trupe de recunoaștere și s'au dezvoltat și atacuri de infanterie. La gruparea de armate a cliromului german s'a continuat focul puternic de artilerie și în cursul nopții. În luptele date în aer germanii au nimicit 10 aeroplane dușmane și două baloane. Aviatori germani au aruncat bombe cu succes asupra orașului Dünkirchen.

Luptele de pe insula *Ósel* s'au terminat bine pentru germani. Dușmanul a fost învins și întreaga insulă a ajuns în mâinile germanilor. În captivitate au ajuns de nou 1100 de ruși. Pe mare s'au dezvoltat între flota germană și cea rusă lupte terminate cu retragerea rușilor. Din aeroplane germanii au bombardat cu succes orașul Parnau, care arde acum, fiind incendiat.

18 Octomvrie n.

La frontul *ostic* și în Albania câteva întreprinderi de ale trupelor noastre asaltatoare au fost executate cu succes. În Macedonia situația e neschimbată. Dela frontul *italian* nu ni se comunică nimic deosebit.

Frontul dela *vest*. La gruparea de armate a moștenitorului de tron Rupperecht, în Flandria, mai ales pe la mijlocul liniei de bătaie, a fost și er puternic focul de artilerie, în deosebi spre seară și în zorile zilei de astăzi. Trupe înaintătoare de recunoaștere dușmane au fost respinse de germani. La gruparea de armate a cliromului german s'a dezvoltat încă înainte cu câteva zile o luptă mare de artilerie, care de eri dimineața decurge cu înverșunare. Lângă înălțimea 344 germanii au ocupat poziții franceze, și au respins contraatacurile date pentru recucerirea lor. Eri germanii au nimicit 13 aeroplane dușmane și au bombardat orașul Nancy.

Pe insula *Ósel* germanii au făcut 11.000 de prizonieri, au luat dela ruși 50 tunuri și mult material de război. Flota rusă a fost adusă la tăcere, silită fiind a se retrage.

## NOUTĂȚI.

† **Ioan M. Roșu.** Din Biserica Albă se anunță moartea fostului avocat și primar al orașului, *Ioan M. Roșu*, fost deputat sinodal și congresual, membru al reprezentanței fundației Gozdsu etc., unul dintre fruntașii vieții noastre publice. A trăit 69 de ani. În mormântarea i s'a făcut în Biserica Albă, în 16 Octomvrie n. Odihnească în pace!

**Biblia se vinde ca niciodată.** De când America a intrat în jocul de moarte al războiului, în Statele unite se caută *biblia* atât de mult, încât acum în cele mai multe librării americane nu se găsește din «cartea cârților» nici un exemplar. Tipografiile societăților misionare lucrează zilnic 18 ore, și totuși nu răsbesc să tipărească numărul cerut de exemplare.

**Împrumutul german.** În 15 Octomvrie s'au terminat semnările la al șaptelea împrumut german de război. Cercurile financiare ale Germaniei sânt sigure, că noul împrumut nu va sta îndărătul împrumutului al șaselea, care s'a încheiat cu 13 miliarde de mărci.

**Ajutor pe frontul italienilor.** Francezii și englezii își împlinesc acum promisiunile făcute italienilor de a le trimite ajutoare. Au sosit pe frontul italian trupe coloniale, vânători, pionieri, piloți, artilerie grea engleză, cavalerie și monitoare.

**Cărbuni în Budapesta.** Poliția capitalei ungare cercetează cu mult zel locuințele bogaților, cari în decursul lunilor de vară și-au încărcat pivnițele și magazinele cu cărbuni. La particulari milionari, la câteva bănci mari, la mulți aristocrați s'au sechestrat cantități considerabile de cărbuni și s'au pus la dispoziția comisiunii competente pentru a fi distribuite publicului.

**Monitor dunărean cufundat.** Dela cartierul presei războiului se anunță: Prima divizie de monitoare i. și r. a întreprins în 22 Septemvrie a. c. un drum de exerciții dela Cernavoda la Brăila. La întoarcere ultimul vas, monitorul *Inn*, prin signal de alarmă fu chemat în ajutor de un remorcor. Apropiindu-se de vasul strâmtorat, monitorul *Inn* la o distanță de 300 de metri voia să arunce ancora, când sub prora sa a urmat o violentă explozie. Monitorul s'a izbit de o mină, cu toate că apele din partea locului au fost cercetate mai de multe ori în scop de-a înlătura minele. Corabia s'a cufundat; ear șeful flotei, căpitanul de corvetă *Maximilian cavalier de Förster*, aflător în cabina sa, n'a mai putut

fi scăpat, pe lângă toate ostenele. Un subofițer, care împreună cu alți opt soldați au fost aruncați peste bord, s'a înecat înainte de-a putea fi ridicat în luntrea de salvare. Alte pierderi nu sânt. Trei soldați se află greu răniți, alți cinci ușor răniți. Lucrările de salvare s'au urmat cu succes; dar cadavrul căpitanului de corvetă *Förster* s'a scos abea în 10 Octomvrie. În mormântarea i se face în Viena.

**Datoriile Italiei.** După constatările oficiale italiene, datoriile de război cu finea lui August 1917 ale Italiei se urcă la 26 miliarde de lire.

**Viitorul asigurat.** Ministrul de alimentare publică în Bavaria, *Bettreich*, s'a exprimat, că aprovizionarea Germaniei pe earna ce se apropie, este asigurată. Ministrul a desaprobat abuzurile ce se fac în comerț; cu toate mijloacele ar trebui să se pornească lupta împotriva *comerțului secret*, prin care oamenii bogați ajung pe căi neiertate la aprovizionări cu alimente. S'au găsit în Germania oameni înstăriți, — afirmă ministrul bavarez, — cari pe ascuns au oferit 28 mărci pentru un funt de unt, și două mărci (cam trei coroane) pentru un singur ou.

**Patru sute de ochi.** Profesorul universitar din Budapesta, *Emil Grosz*, a ținut o conferință în reuniunea medicilor de acolo despre știința medicală în război. Vorbind despre oculistică, profesorul spune, că în Ungaria se găsesc 18 mii de orbi, și că în 1915 s'au înlăturat prin operație, la clinica de oculistică, *patru sute* de ochi de-ai soldaților.

**Contra și pentru partidul patriotic.** Partidul *centrului* din camera imperială germană a publicat o declarație, în care ia poziție *contra* partidului patrioților, și cere dela cetățenii imperiului să nu sprijinească prin nimic noua grupare germană. În schimb conservatorii din camera prusiană, și membrii partidului muncii din casa seniorilor, voiesc să lucreze în interesul agitației dezvoltate de partidul patriotic german.

**Reducerea cvotei de cartofi.** Prin ordonanță mai nouă, dată de vicecomitele din comitatul nostru, se reduce cvota de *cartofi*, și anume: pentru muncitori și economi la 117 kg de cap, pentru alte persoane la 80 *chilogramme* pe anul întreg.

**Cancelarie advocațională.** Advocatul *Dr. Ivan* și-a mutat cancelaria în *Sibiu-Nagyszeben*, strada *Uresului* (*Reisergasse*) Nr 11, vis-a-vis de librăria lui *Krafft*.

**Înștiințare.** Biroul de informațiuni, al filialei sibiene a societății *Crucea Roșie*, nu se mai află în Strada Brukenthal 18, ci în localitățile administrației Reuniunii ardelenice agricole săsești, în *Piața mare nr. 19*, îndărăt în curte. Informațiuni se dau acolo: în zile de lucru dela 1—3 ore după amiază, Dumineca și în sărbători dela 9—12 ore înainte de amiază. *Comitetul.*

**Insula Oesel.** Insula rusească *Oesel*, ocupată acum de trupe germane, se află la intrarea sinului dela Riga. Prin o strâmtoare de mare, lată de 36 chilometri, este despărțită de Curlanda. Aproape de Oesel, care are o suprafață de 2617 km pătrați, se întinde mica insulă *Dagö*. Malurile dela Oesel sânt înalte, clima sa e sănătoasă și cu mult mai moderată decât pe uscatul învecinat. Pământul său produce tot soiul de bucate, cânepă, în și legume. Locuitorii, în număr de peste 100.000, sânt mai toți protestanți, de națiunea *estă*. Sânt și ruși și suzi. Ocupația lor principală este agricultura, creșterea de vite și pescăritul. Capitala insulei Oesel este *Arensburg*, cu 10 mii de suflete, 2 biserici, mai multe școale, port de mare cu două faruri, stabiliment de băi și institut de marină. Rușii au cucerit orașul în 13 Septemvrie 1710. Insula, cumpărată de un episcop, fusese în 1559 o provincie a Danemarcei. În 1645 a trecut în proprietatea Suediei; ear în 1721, împreună cu Livlanda, este ocupată de Rusia.

**Teatru cinematograf.** Sâmbătă și Duminecă, în 20 și 21 Octomvrie, se reprezintă la *Apollo*, în Strada Schewis, drama *Soartea neagră*. Duminecă sânt trei reprezentații, și adevă: la 4, 6<sup>1</sup>/<sub>2</sub> și 8<sup>1</sup>/<sub>2</sub> ore seara. Luni în 22 Octomvrie: *Sultanul de Lahore*, mare piesă în 5 acte.

## Posta redacției.

Domnului I. H. în D. S. Am luat act în numărul trecut, după informațiunile trimise de alt asistent.

Atunci femeia zise:

— Tu ești înțelept, spune-mi ce-i asta?

Mai privi odată în apă.

— Eu sunt frumos. S'apoi cât de frumos trebuie să fie acela, care m'a zidit pe mine!

Urmă șirul gândirilor:

— Eu sunt puternic. Imi bat femeia. Smulg copaci. Omor animale, le rup cu pietri picioarele. le sfarm capul cu toporul. Sunt puternic. Dar cât de puternic va fi acela, care m'a zidit pe mine? Acela trebuie să fie atotputernic.

Se cutremură la gândul acesta.

— Eu sunt cuminte. Știu, că prin iarbă umblă șerpi, a căror mușcătură este veninoasă și aducătoare de moarte. Știu, că pe pământ umblă tigri. Și eu dorm între ramurile copacilor, ca șerpii să nu se poată apropia de mine, și ca tigrii să nu poată sări acolo. Cât de cuminte sunt! Dar cât de cuminte trebuie să fie acela, care m'a zidit pe mine? Bogat e de frumsețe, putere și minte. El trebuie să fie foarte bun. Cum să-l și numesc? Il numesc: *Brahma*.

Cuvântul acesta îl afla foarte frumos, ca și orice cuvânt care-l ghicea.

Iar bărbatul în avântul său căzu în genunchi și ridicându-și mâinile spre cer zise:

«Ah, tu mare, atotștiutorule, atotstăpânitorule *Brahma*, izvorul frumseții și al iubirii! Prin o minune te-am cunoscut: mi-am văzut în apă însuși chipul meu».

Așa s'a ivit în lume *Brahma*.

Aceasta s'a întâmplat în primăvara lumii, în aurora omenimii.

Și în dimineața aceleiaș zile, bărbatul a descoperit pe *Brahma*, iar femeia a descoperit oglinda.

## Împacă lumea, Doamne!

Te-ai mâniat, o Doamne,  
Pe noi copiii Tăi,  
Căci toți suntem netrebnici,  
Și toți îți suntem răi.

Ne-ai pus la încercare  
Prin multe suferinți;  
Ai despărțit copiii  
De dragii lor părinți.

Ai despărțit bărbatii  
De case, de soții,  
Și inime de fete  
Lăsatu-le-ai pustii.

O fie-ți milă, Doamne,  
De noi copiii Tăi,  
Nu ne lăsa pierzării,  
Măcar că suntem răi.

Împacă, Doamne, lumea  
Ce suferă de ani, —  
De nu de mila noastră,  
De-a micilor orfani!

«Drapelul».

Salvia.

Ad. Nr. pp. 636/1917.

(204) 2—3

## Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător și cantor la școala noastră din comuna Butene prin aceasta se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. 800 cor. dela popor și din venitele stolare ca cantor.

2. Cuartir liber în edificiul școlii, cu 1/4 jugăr de grădină cultivată.

3. 2 stânjieni de lemne, din care se va încălzi și sala de învățământ.

4. Integritate salarului se va cere dela stat pe baza documentelor celui ales, iar dacă din vina acestuia nu se va da integritatea, atunci comitetul parohial și respective poporul nu ia răspundere pentru integritatea lui.

Suplicile de concurs, instruite conform normelor în vigoare, au să intre la subscrisul în termenul sus indicat, iar concurrentul are să se prezinte la sf. biserică în vre-o Duminecă sau sărbătoare, ca să cânte la biserică.

Cluj, la 22 Septembrie 1917.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. în conțelegere cu comitetul parohial.

**Tulin Rosecu,**  
protopresbiter.

Nr. 349/917

(201) 3—3

## Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa primă (I) Szászcsör-Sászi, în protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt cele fasonate în tabela B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții să-și aștearnă cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul indicat, subsemnatului oficiu protopresbiterat, și cu observarea dispozițiilor din «Regulamentul pentru parohii» să se prezinte poporului în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Szászsebes-Sebeș, la 22 Septembrie 1917.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. rom. al tractului Sebeș în conțelegere cu comitetul parohial:

**Sergiu Medean,**  
protopresbiter.

Nr. 246/917 prot.

(200) 3—3

## Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a Ațal din tractul Mediașului, pe baza ordinului consistorial din 11 Iulie a. c. Nr. 4498 Bis., se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs să se înainteze subsemnatului oficiu protopresbiterat în termenul deschis, iar concurenții, cu observarea prescrierilor regulamentare, să se prezinte în vre-o Duminecă ori sărbătoare în biserică spre a cânta, cuvânta sau a servi sf. liturghie și a face cunoștință cu parohienii.

Mediaș, la 20 Septembrie 1917.

Oficiul protopresbiterat gr.-or. rom. al Mediașului în conțelegere cu comitetul parohial.

**Romul Mircea,**  
protopresbiter.

## De vânzare.

La locuitorul din Hozman, (Holcmány, Holzmengen), comitatul Szeben, la **Thomas Setz**, se află de vânzare: 15.000 țigle de coperiș, 5.000 cărămizi, 300 grinzi. A se adresa acolo.

(208) 1—1

## Stofă

cea mai modernă, de lână curată, pentru costume de dame, se află de vânzare cu preț ieftin în Sibiu, Strada lungă Nr. 7. ușa I. în dreapta. (203) 1—2

## Vindem mere

de prima calitate cu prețul de K 220 maza metrică, încărcate în vagon la gara Hunedoara.

„Agricola”,

societate economică pe acții,  
Hunedoara (Vajdahunyad).

3—3 (202)

În editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane, în traducere românească, făcută de dl Teodor V. Păcățian redactorul „Telegrafului Român” a apărut

## Evangelia ca bază a vieții.

celebra lucrare a lui G. S. Petrow, în care carte sunt tratate cu multă putere de convingere temele următoare: *Principiile fundamentale ale civilizației. Educarea voinței în spirit creștin. Degenerarea morală. Sublimitatea evangheliei. Împărăția lui Dumnezeu.*

Se află în depozit spre vânzare la *Librăria arhidiecezană din Sibiu*. Prețul unui exemplar e 1 cor. 50 fileri plus 15 fileri porto postal.

Revânzătorilor li se dă 20% rabat.

A apărut în editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane:

**R. Ruiz Amado:**

## Secretul succesului

converbi teoretice și practice cu tinerii de 15—20 ani, traducere de **Vasile Stan**, profesor la seminarul „Andreian”. Cuprinsul: *Succesul și fericirea. Problema succesului. Idei atavice. Zeificarea succesului. Zodia. Periodul fatal. Planul de luptă. Nu fumezi? Încă o țigaretă...? Păhărele de beutură. Vorbele obscene. Steagul celor șapte voinici. Timpul e aur. Lectura. Jocurile. Sportul. Prietini. Cavalerism și Donchisotism. Viermele neadormit. Orientări. O putere... Noblete adevărată. Inclinațiile și destoiniciile. Concurența socială. Capitalul celor demosteniți. O obiecțiune și o părere. Chemarea dumnezeiască. Munca. Împărțirea timpului. Statornicia. Împărțeste ca să învingeri. Puterea de sus Adâs: Staturne unui părinte către fiul său.*

După cum se vede din acest cuprins bogat, *Secretul succesului* e o contribuție însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se află în depozit spre vânzare la *Librăria arhidiecezană din Sibiu*, exemplarul broșat (280 pagini format 8°) cu 220 coroane.

Revânzătorilor se dă un rabat de 20%.

În editura Comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

## Mărturisirea ortodoxă

bisericii catolice și apostolice de răsărit

revăzută la înscrierea comisiei, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de **Dr. Pavel Roșca**, prof. sem., cu binecuvântarea Excelenței Sale a Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolit al Românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania **Ioan Mețianu**.

Revizuirea e făcută pe baza textului cel mai autentic al scrierilor simbolice publicate de prof. dela facultatea teologică din Atena I. E. Mesolara, sub titlul: „*Τὰ συμβολικά βιβλία*”. Atena 1883.

În această ediție, bine îngrijită și din punct de vedere al limbii, pe lângă „Prefața” revizorului în care se indică istoricul edării acestei cărți simbolice și isvoarele considerate, se publică și o parte din „Precuvântarea” arhimandritului Filaret Scriban, dimpreună cu biografia mitropolitului Petru Movila, precum și aprobările patriarhale referitoare la această carte simbolică.

Se află în depozit spre vânzare la *Librăria arhidiecezană* și se vinde broșată, cu prețul de 3 cor.

Revânzătorilor li se dă rabat 20%.

## A apărut

în editura Comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane

## Carte de rugăciune,

în care se cuprind: Rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; Psalmul „Miluește-mă Dumnezeule”, etc.; rugăciunile mesei; Simbolul credinței; rugăciune de seara; rugăciune către Dumnezeu Tatăl; rugăciune către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciunea sfintei cruci; rugăciune către domnul nostru Iisus Cristos și rugăciune la nenorociri și alte necazuri.

Se află în depozit spre vânzare la *Librăria arhidiecezană*, și se vinde legată în coloare roșie și vântă cu 40 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Preoților, profesorilor și învățătorilor, la comanda de cel puțin 50 exemplare, pe lângă achitarea prețului sau expedarea cu rambursă, li se dă 20% rabat.

Este o carte de rugăciune foarte corectă, nu numai pentru trebuințele sufletești ale ori cărui creștin, ci și ca dar la copii, precum și pentru ostașii din război, atât după cuprins, cât și după format și exterior.

A apărut și se află de vânzare la *Librăria arhidiecezană din Nagyszeben—Sibiu*:

## Tipicul bisericii ortodoxe

intocmit pentru trebuințele preoților români și ale elevilor seminariilor

de

**Aurel Popoviciu,**

duhovnic-econom seminarial, instructor de cântări bisericești și de tipic.

Aprobat de Preaev. Consistor arhidiecezan prin decizia din 21/VI 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 cor. plus 50 fil. porto, recomandat.

A apărut și se află de vânzare la *Librăria arhidiecezană*:

## Conlucrarea omului cu Dumnezeu.

## Predici

de

**Mihai Păcățian,**

protopresbiter

și alți preoți din protopresbiteratul B.-Comloșului.

Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

## A apărut:

în editura Comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane

## Rânduiala Liturgiei

și

## Carte de rugăciune

pentru tinerimea gr.-or. ort. română

în care se cuprind: Rânduiala liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 50 „Miluește-mă Dumnezeule” etc.; Simbolul credinței; tropare de cerere; rugăciunea sfântului Efrem; rugăciunile mesei; rugăciune de toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciune înainte de mărturisire; rugăciune înainte de împărtășirea cu s. cuminicătură ale marelui Vasile și Ioan gură de aur; rugăciuni după împărtășirea cu s. cuminicătură; rugăciunile de seara și rugăciunea cinstitei cruci.

Se află în depozit spre vânzare la *Librăria arhidiecezană*, și se vinde legată frumos, în coloare roșie, cu 60 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revânzătorilor li se dă rabat 20%.

## „Biblioteca Șaguna”

Redactată de **Dr. I. Lupaș, Săliște.**

Nr. 16—36.

## Mângăiați poporul!

Cuvântări bisericești

de

**Dr. Ioan Lupaș**

și alți preoți din protopopiatul Săliștei.

Se află de vânzare la *Librăria Arhidiecezană din Sibiu-Nagyszeben*.

Prețul unui exemplar: Broșat cor. 250, legat cor. 3—, porto 20 fileri.

A apărut și se află de vânzare la *Librăria arhidiecezană din Sibiu*:

## Frumoasa din Nor

și alte povești

de

**E. Hodoș.**

Prețul 250 cor. + porto 20 bani.

## Calendarul

## partidului național român pe anul 1918,

va apărea peste 10—15 zile. În acest calendar foarte folosit și foarte bogat afli zilele și sărbătorile de peste an, mersul vremii, târgurile, despre poșta. Afli apoi cum stau astăzi țările în război, ce schimbări s-au făcut în urma bătăliilor sângeroase. Găsești apoi în «Calendarul partidului» secretul îmbogățirii, sfaturi de crutare, economie și spirit de câștig. Calendarul e împodobit cu numeroase chipuri din război. Mai cuprinde bucăți literare din peana celor mai buni scriitori români. Istoria amănunțită a războiului pe timp de un an, dela Septembrie 1916 încoace toată o afli în calendarul nostru, apoi știri despre jertfele mari aduse pentru țară. Fiecare Român trebuie să se intereseze de ce se întâmplă în viața noastră națională: «Calendarul partidului» dă îndrumări de care nu se poate lipsi nici un Român bun și de inimă. Vă dăm deci sfatul să abonați de pe acum Calendarul partidului, care va fi cea mai frumoasă podoabă în casa voastră. Grijiți să nu rămâneți fără el! Cumpărați-l până nu e târziu trimițând prețul înainte. Revânzătorii și librăriile primesc rabat!

Costă numai 1 cor. și porto 20 fil. (cu trimitere recomandată 40 fil.)

Comandați-l îndată dela:

3—10 (203)

Tipografia „CONCORDIA” Arad, strada Zrinyi 1/a.